D • N
8/8 1950

Utrikespolitiken och valkampanjen

Partiledningarna är — vilket är mänskligt men farligt — benägna att i Koreakonflikten och den ökade krigsfaran se ett ödets sabotage av den svenska valkampanjen. Man söker antingen utnyttja vad som hänt i partisyfte eller genom en ridå av skickliga formuleringar hålla världshändelserna utanför svensk debatt. Högerns framhävande av försvaret inrymmer utan tvivel ett ärligt patos som alla demokrater bör dela, men den propaganda som igångsatts färgas så tydligt och i så hög grad av partipolitiska synpunkter att den förfelar sin verkan — det måste dock stå klart att vad som nu kan vinnas för försvarets del måste ske i samverkan mellan partierna och att saken inte främjas genom några högervinster vid kommunalvalen.

Folkpartiets ledare har sökt ur händelserna utläsa skäl för en avveckling av motsättningarna kring den svenska utrikespolitiken. Under hänvisning till den solidaritet med Förenta nationerna som Sverige visat uttrycker han förhoppningen att hela frågan om alliansfrihet eller anslutning till Atlantpakten skall minska i betydelse. Hans tanke var ett uttryck för de överdrivna föreställningar om FN:s roll som under några veckor efter ingripandet i Korea var gångbara. Nu ter sig tanken redan som gammal och förfelad; ryssarna har kommit tillbaka till FN, och därmed har denna organisation ånyo blivit vad den varit under fem år minus sex veckor — nämligen en plattform för tvister, propaganda och gräl, inte för beslut.

Inom socialdemokratin söker man komma ifrån saken genom förklaringen att Sveriges solidaritetsförklaring med USA och FN i Koreakonflikten för en månad sedan inte var ett ställningstagande, utan blott en formell konsekvens av medlemskapet eller — för att citera Morgon-Tidningen — ett bestyrkande av sanningen att Sydkorea var överfallet av Nordkorea. Sveriges politik har inte på något sätt förändrats, påstås det. Och dock vet vi alla att solidaritetsförklaringen med FN gick vida utöver det formellt behövliga och att den i Sverige liksom i Västern och i Östern uppfattades som, och måste uppfattas som, ett uttryck för en bestämd åsikt, en bestämd position, samt att hela den demokratiska opinionen i Sverige — och inte minst den socialdemokratiska — reagerat mot det av ryssarna dirigerade angreppet. Därmed har det än en gång, och tydligare än förut, fastslagits att vår alliansfria politik är så klart västorienterad att den inte täckes av det tekniska ordet neutralitet.

Det är att hoppas att varken försvaret eller utrikespolitiken blir brickor i valkampanjen. Men detta kan inte vinnas genom att man under några veckor blundar för eller söker formulera bort våra viktigaste problem. Lärdomarna av vad som hänt är alltför påtagliga, alltför ofrånkomliga. Nödvändigheten av att bota de påtagliga svagheter i försvaret som kan botas på kort sikt måste ha insetts av alla. Vi har fått klart för oss att endast en stark demokratisk fredsfront kan hindra aggressioner, att varje lucka i denna front inbjuder ryssarna och deras satelliter till aktion, att ryssarna följer parollen "den som inte är med oss är mot oss", att hjälp måste vara förberedd för att vara effektiv.

I fråga om försvaret synes en samlingsaktion kring omedelbara förbättringar vara möjlig att realisera; de åsiktsskillnader som föreligger rörande långtidsprogrammet borde inte stå i vägen för en dylik aktion. Men i vidare mening omfattar försvaret även utrikespolitiken. Ingen bestrider att vårt försvar måste räkna på hjälp väster ifrån och att väldiga tillskott i vår beredskap kunde vinnas genom samverkan med Västern. Att under dessa förhållanden tala blott om de svenska försvarsanstalterna eller blott om utrikespolitiken är att bedra sig själv eller andra.

Jämväl inom utrikespolitiken borde emellertid en samling vara möjlig. Även den som är motståndare till inträde i Atlantpakten måste erkänna att viktiga fördelar står att vinna genom vissa former av samverkan. De länge diskuterade kontakterna med Norge och Danmark borde äntligen etableras för att klarlägga förutsättningar och villkor för eventuell militär samverkan. Man borde undersöka möjligheterna att få materiel från USA, som ställt leveranser i utsikt även till länder utanför Atlantpakten. Om inte dessa minimikrav uppfylls, blir resultatet av sommarens händelser att Sverige i ryska ögon är mera komprometterat än någonsin samtidigt som det saknar den förbindelse med grannländerna, den hjälp från USA som är förutsättningen för ett framgångsrikt försvar och därmed så långt möjligt minskar risken för angrepp.

Höstens avtalsrörelse

befinner sig ännu på den förberedande diskussionens stadium; att uppsägningstiden i ett av de största facken, Metall, framflyttats två månader torde få räknas till tecknen på en viss osäkerhet om den politik som bör följas. När det från skilda håll konstateras att det schematiska lönestoppet inte kan förlängas en gång till är föga sagt om vad som skall komma i stället. Till de få hållpunkterna hör att befattningshavarna i allmän tjänst nu måste få det stadgade tillägg som de frivilligt avstått ifrån samt att löntagarna över lag bör kompenseras för de prishöjningar som kommer när vissa subventioner avvecklas. Däremot finns veterligen inget som liknar klara riktlinjer för ställningstagandet vare sig till frågan om en allmän lönelyftning eller till specialspörsmålen om de på skilda sätt eftersatta grupperna. Också det mera principiella problemet om solidarisk lönepolitik eller en lönepolitik som medvetet premierar svårrekryterade arbetsfält och kvalificerade insatser står öppet.

Till stor del skulle dessa frågeställningar ha övervägande teoretiskt intresse om vi kunde räkna med full återgång till det gamla system där lönesättningen framkom som resultatet av en verklig dragkamp mellan parterna. Men det kan vi inte — utan att riskera allt som vunnits genom lönestoppet. Tydliga interna inflationstendenser föreligger och kommer sannolikt att förstärkas genom påverkan från den internationella rustningskonjunkturen; för att i detta läge undvika faran för en ny ödeläggande inflationsrörelse måste vi tydligen ha både arbetsro och återhållsamhet i inkomstbildningen. Därvid råder det fortfarande det sammanhang mellan priser och löner som varit utslagsgivande för de två senaste årens stora uppgörelser. De tre faktorer som främst måste infogas i en gemensam ram är arbetslönerna, livsmedelspriserna och subventionerna. Ehuru socialdemokratiska tidningar tagit avstånd från den naturliga konsekvensen, nämligen att åter sammanföra alla huvudintressenterna kring runda bordet, har jordbruksminister Sträng i försiktig form framhävt angelägenheten därav. Det vore nyttigt för landet om de ledandes beslutsamhet att hålla inflationsfaran på avstånd bleve i god tid demonstrerad genom anslutning till hr Strängs propå.

Kommunistsabotaget

i Grekland under de senaste åren skildras ingående av en medarbetare i tidskriften Industria, Örjan Armfelt-Hansell. Sabotageverksamheten har vid sidan av det s. k. gerillakrig som i själva verket inneburit en väpnad kommunistisk intervention varit ett huvudmedel för att undergräva statsordningen i Grekland och förbereda en rysk erövring. Hundratals broar, elektricitetsverk och industriföretag har sprängts i luften; skadornas totala omfattning beräknas till två miljarder svenska kronor. Sabotörerna har genomgått en speciell utbildning för sitt värv, med lärare som haft förmånen att uppfostras i själva Moskva, liksom våra ledande femtekolonnare. Den ryska politiken i Grekland har, påpekas det, i stor omfattning hafts om händer av den ryske ambassadören i Aten, numera placerad i Stockholm.

PRESSGRANNAR

Högerpressens försvarsagitation har gått upp ett par steg i röstläget efter hr Hjalmarsons förklaring att också han, ehuru ledamot av försvarsutredningen, nu vill skjuta långtidsavvägningen åt sidan. Morgon-Posten (h) i Göteborg hissar stormsignaler:

> Om passagerarna på ett stort fartyg får veta, att ett fruktansvärt oväder seglar upp omkring dem är det inte särskilt välgörande för dem att se fartygsbefälhavaren äta middag och ta sig en tupplur i godan ro. På något sätt skulle de känna sig tryggare om de visste, att han tillsammans med sina närmaste män gjorde vad han kunde för att dels finna vägar att navigera utanför ovädret och dels se till, att alla säkerhetsanordningar är i bästa tänkbara skick.

Sydsvenska Dagbladet (h) ser kriget stå för dörren:

> Det kan ej vara ändamålsenligt, att våra skarpaste hjärnor inom försvaret förnöter sin mesta tankekraft på utredningar, som först om ett eller annat år kan ge resultat. I stället gäller det att se den faran i ögonen, att kriget när som helst kan nå Europa och vårt hörn av detta. Inför möjligheten av en sådan utveckling hjälper inga utredningar. Då hjälper endast snabb och effektiv förstärkning av försvarets resurser på de punkter, där fortfarande de allvarliga brister förefinnes. Och den militära ledningen bör få koncentrera sig på sin ojämförligt viktigaste uppgift, nämligen att oavlåtligt fullborda planläggningen av försvaret.

Och Svenska Dagbladet (h) är redan framme vid det som goda iakttagare sedan en tid misstänkt vara pudelns kärna:

> Vår försvarsfråga träder i förgrunden på ett dominerande sätt, erinrande väljarkåren om att icke ens en kommunal valrörelse i vårt land kan komma förbi Koreakrisen och de perspektiv, som den har öppnat. Med en viss självklarhet ha högern och dess ledare härvidlag gått i spetsen och under påpekande av att de fria folken i Europa sväva i dödlig fara framhävt de mest angelägna försvarsbehoven … Utan att lova för mycket kan man nog säga, att högern efter de svåra valmotgångarna 1946 och 1948 har konsoliderat sig på sätt som inger goda förhoppningar. Det som siffermässigt har förlorats kan icke återtagas, i varje fall icke på en gång, men vad som kan göras för att bryta nederlagsstämningen och giva partiet en känsla av att det åter bär uppåt bör och måste göras.

Det är av nöden att ännu en gång erinra de gamla vanliga högeragitatorerna om angelägenheten att hålla försvarsfrågan ovanför den enklare valtaktiken. Deras partilinje, till vilken hr Hjalmarson beklagligtvis anslutit sig, innebär att ett streck skall dras över den demokratiska samling som uppnåtts i försvarsutredningen. Detta föreslår högern, inte för att åstadkomma en ny samling kring dagens speciella försvarsuppgifter, utan för att över huvud taget bli av med den samordnande prövningen av våra försvarsåtgärder, också sådana som uppenbarligen inte kan få effekt förrän år har gått efter det eventuella beslutet. Det fina med detta sakligt omotiverade krav är naturligtvis, ur högertaktikens trånga synvinkel, att det med säkerhet måste möta ett nej från nästan alla försvarsvänner utanför högerleden.

Särskilda listor för pingstvänner vid kommunalvalen rekommenderas nu av pastor Pethrus i Dagen (pingstr.), som också ger praktiska råd hur det skall gå till, men har klart för sig att metoden inte kan praktiseras överallt:

> På vissa platser är det klokt av våra vänner att göra gemensam sak med det parti, som ligger närmast till hands. Om detta skulle vara folkpartiet må det vara deras sak. Huvudsaken är att det tjänar kristna intressen och särskilt vad vi nu kämpar för: full religionsfrihet för alla, även för pingstvänner.

Den minnesgode erinrar sig vad Göteborgs Stiftstidning skrev en gång, sedan den nogsamt inpräntat att schartauanska listor skulle användas där sådan fanns: "Men i X-by får var och en rösta efter sitt samvete."

ZEPHYR BOOKS

NI SOM VILL LÄSA ENGELSKA I SOMMAR TAG MED ETT PAR ZEPHYRBÖCKER PÅ SEMESTERN!

Några spännande och sommarlätta bland de senast utkomna:

Raymond Chandler: The High Window	kr. 2: 75
George Hopley: Night Has a Thousand Eyes	„ 3: 75
Dorothy Sayers: Have His Carcase	„ 4: 75
Kenneth Fearing: The Big Clock	„ 2: 75
Carter Dickson: She Died a Lady	„ 3: 75

Zephyrböckerna finns i varje välsorterad boklåda.
Fråga Er bokhandlare om övriga titlar i serien.

THE CONTINENTAL BOOK COMPANY
STOCKHOLM

SANNINGEN OM KARL XII

Rysk vetenskap på krigsstigen

I SVERIGE är för ögonblicket landets "chauvinister och upphetsare till ett tredje världskrig" i färd med att arbeta upp full Karl XII-feber — det är den upptäckt som den ryska propagandan i dagarna gjort och bekantgjort på rätt uppseendeväckande sätt. Det är, försäkras det, inte bara general Jung och amiral Strömbäck som i sina tal med deras "mycket svagt beslöjade appeller till krig mot den s. k. arvfienden" kommit med entusiastiska påminnelser om Karl XII. Också på 1949 och 1950 års svenska officerskurser har Karl XII-kulten antagit karaktären av ursinnigt förhärligande. Och för den karolinska traditionen, som för krigshetsarna är lika helig som Fredrik II-traditionen var för de tyska nazisterna då de förberedde det andra världskriget, slår också sedan en tid den svenska historieskrivningen på trumman. Under inflytande av den nazistiska historieforskningen, för vilken Karl XII var den äkta germanen som förstod Europas uppgift att slå ned de ryska asiatiska barbarerna, "upphör inte senare tids svenska historiker — Hjärne, Bring och en rad andra — att i arbete efter arbete förhärliga nationalhjälten i alla tonarter", nu, efter kriget, med ytterligare ökad entusiasm.

Sådan är den löjeväckande gallimatias som i dagarna serverats av ingen mindre än Rysslands främste historiker, den berömde professor Eugen Tarle, känd i Sverige både som författare och föreläsare. I det just utkomna junihäftet av Sovjetstatens stora, av vetenskapsakademin utgivna historiska tidskrift "Historiens frågor" publicerar han en avhandling, "Karl XII 1708—09", som utgör ett ursinnigt angrepp både på Karl, på den s. k. Karl XII-kulten och först och främst på de svenska historikerna, som i sin behandling av Karls fälttåg nonchalant underlåtit att begagna ryskt källmaterial, som ur det material de utnyttjat konsekvent uteslutit allt som inte ställer nationalhjälten i förklarad dager och som, med ett ord, i nazismens spår och krigshetsens tjänst, begått vad Tarle kallar en karaktäristisk tendentiös förfalskning av den historiska sanningen.

Ett sådant angrepp från en man i Tarles position och med hans i hemlandet obegränsade auktoritet kan inte gärna förbigås med den tystnad som det i och för sig skulle förtjäna. Man kan inte låta bli att lyssna till honom, lyssna och häpna.

Vad Tarle till att börja med avslöjar är Karls av den svenska historieskrivningen förtigna politiska mål. Vid det stora nordiska krigets början, då ryssarna, som det med en förtjusande eufemism heter, "infann sig" i Ingermanland för att "återfordra den egendom som avhänts dem av den protestantiske rövaren och blivande helgonet Gustav Adolf", gällde det närmast att försvara det orättfångna godset och straffa de fräcka moskovska barbarerna. Men snart nog blev Karls mål direkt svensk hegemoni över Europa — i avhandlingens början talas ännu bara om hegemoni över norra, östra och centrala Europa, men i dess fortsättning stryks adjektiven. Första etappen skulle bli ett fullkomligt förintande av Rysslands politiska självständighet. Karl XII skulle tåga in i Moskva, jaga Peter från tronen, själv ta hela norra Ryssland, ge Ukraina och västra Ryssland till sin polska vasall och stycka resten av landet i delfurstendömen, som skulle bli svenska vasaller liksom en gång tatariska. Redan innan anfallet började utnämnde han sin gunstling Erik Sparre till guvernör i Moskva. Det är Gyllenkrooks berättelse om hur Sparre för kungen omtalat släktspådomen att en Sparre skulle bli moskovsk guvernör, "varöver H. M. mycket log", som utgör Tarles historiska underlag för den sista uppgiften; vad de övriga avslöjandena stöder sig på får man inte veta.

Mindre sensationella är de avslöjanden Tarle gör i sin mycket utförliga karaktäristik av mannen bakom planen; det intressanta är här det sätt varpå han, då han saftigt utmålar Karls av varje svenskt skolbarn kända många svagheter och skavanker, fäktar mot svensk historieskrivning, som påstås förtiga eller förneka dem. Tarle behandlar Karls oförstånd som politiker: som huvudbevis för det och för att dräpa de svenska historikerna, som inte vill erkänna det, återger han i lämpliga utdrag Adlerfeldts berättelse om hur kungen i byn Kolomak i Ukraina skickade Gyllenkrook till Mazepa för att fråga honom om vägen till det närbelägna Asien. Den inte alltför ljushuvade Gyllenkrook förstod inte skämtet, utan gick verkligen till Mazepa med frågan; när kungen fick veta det "begynte han att le mycket och sade: I lär ha skrämt gubben så att han blir sjuk." Inte heller Tarle har förstått skämtet: samtidigt som han låter Karls föreställning att Asien tog vid strax bakom Kolomak illustrera hans gränslösa okunnighet gör han en lång utläggning av hur dåraktigt det var att i ett avgörande krigsskede planera en avstickare till Asien bara för att kunna skryta där hemma med att han varit där. Och Tarle tillägger: efter detta finns det ännu svenska historiker som håller fast vid storheten i Karls politiska tanke. Särskilt utförligt dröjer Tarle vid den "kalla, djuriska, måttlösa grymhet" som utmärkt "Svearnas, Göternas och Vandalernas konung" — det är den titel han upprepade gånger ger honom. Svenska historiker förtiger det draget, försäkrar Tarle — vilket emellertid inte hindrar honom att ta sitt bevismaterial just ur ett svenskt arbete där Karls obestridligen högst svårartade grymhet redovisas, framhäves och brännmärkes. Det är Ernst Carlsons Karl XII:s egenhändiga brev som Tarle skummar och citerar, dock först sedan han delvis försett citaten med egenhändiga förbättringar — när t. ex. Karl med gillande omtalar hur Lublinborna "köras till att svetta ut brandskatten" blir det i Tarles relation att de "drivas till svett med mordbränder". Särskilt i Ukraina tog, säger Tarle, Karls grymhet fullständigt exceptionella dimensioner. Och ändå var det, enligt vad han låter Karls fältpräst Nordberg — "en god typ för dessa grymma, ofördragsamma fältväblar i prästkappa, vilkas fasthet, oböjlighet och andliga frändskap med Karl ännu prisas i svenska och tyska kyrkor" — med förtjusning tänka på, en barnlek mot vad som skulle ske när man kom fram till Moskva. Nu blev ju både Moskva och det övriga egentliga Ryssland förskonade för denna svenska grymhet — de hade ju också onekligen alldeles tillräckligt med den inhemska, denna Peters grymhet som i trettio år kom landet att genljuda av jämmerskrina från tsarens pinobänkar.

Också vid framställningen av fälttåget begår de svenska historieskrivarna enligt Tarle förfalskning av den historiska sanningen. De lägger skulden för Karls nederlag på fatala tillfälligheter, men förtiger konsekvent de bägge faktorer som gjorde att det i och för sig hopplösa försöket att stryka ut ett halvt årtusende ur rysk historia måste leda och ledde till svensk nationell katastrof.

Först och främst förtiger de det faktum att Peter, denne ägare av alla de högsta fullkomligheter, med sin geniala strategi var Karl långt överlägsen och att den krigspotential han skapat var oändligt mycket fruktansvärdare än den svenska. "Inte hos en enda, bokstavligen inte hos en enda", heter det, finner man ett enkelt omnämnande av Peters omsorgsfullt genomtänkta och framgångsrikt realiserade s. k. Zjolkevskij-plan, som lät fienden rycka in i naket land; ingen nämner hur Peter hundra år före Napoleon teoretiskt och praktiskt genomförde den napoleonska principen att vara starkare än fienden på given plats i det avgörande ögonblicket, ingen omtalar hans fältbefästningar, särskilt de tio redutterna vid Poltava, som kom senare tiders krigsteoretiker att med beundran proklamera Peter som krigskonstens förnyare. Och likaså förtiges att den ryska armén var överlägsen de svenska elittrupperna, bättre beväpnad och framför allt med bättre krigsmoral: "soldaterna slogos mycket bättre därför att de tänkte på fosterlandets räddning, medan de svenska blott tänkte på lockande röverier".

För det andra moltiger man om att Karls aggression utlöste folkkriget, nationalkriget. I patriotiskt ursinne mot den fräcke annexionisten nedhögg de vitryska bönderna de skingrade resterna av Lewenhaupts armé. Besjälad av samma höga ryska fosterlandskärlek bragte den ukrainska befolkningen Mazepas farliga förräderi att ömkligen bryta samman, vägrade konsekvent angriparen allt vad han behövde och tillintetgjorde de transportmedel som skulle fört honom över Vorskla. Om denna imposanta patriotiska folkresning, som Karl i sin blindhet aldrig fick upp ögonen för, fastän den mötte honom på varje steg, om det i sin patriotism stora ryska folkets mäktiga moraliska kraft nämner de svenska historikerna intet.

Som man ser är det mesta av vad Tarle anklagar svensk historieskrivning för att förtiga — Peters väldiga och framgångsrika militära nyskaparabete efter Narva, hans reträttaktik med förhärjning av svenskarnas väg, redutterna vid Poltava — sådant som svenska barn får lära sig i skolan; att Peter på punkt efter punkt var Karls överman faller det ju heller inte numera svensk historia in att förneka. Om sedan de svenska historikerna förbisett den höga patriotiska andan hos de ryska soldaterna — dessa soldater vilkas tvångsutskrivning gav stöten till det ena bondeupproret efter det andra — om de varit blinda för den rysk-nationella entusiasmen hos det nyss med Ryssland tvångsinförlivade ukrainska folket — detta folk vars antistorryska känslor varken tsarism eller bolsjevism ännu efter ett kvarts årtusende fått bukt med — så ha de gjort det i bästa samförstånd med sanningen.

Sin nådestöt vill Tarle tydligen ge både den s. k. Karl XII-kulten och den svenska historieskrivningen med sin skildring av fälttågets epilog, kapitulationen vid Perevolotjna, "förfärligare för den svenska krigsäran och pinsammare för den svenska nationella egenkärleken än Poltavaslaget". Efter två timmars strid vid Poltava hade, berättar han, svenska armén kastat sig i panisk flykt söder ut och befann sig, då den efter tre dagar nådde Vorskla, i en moralisk upplösning av fantastiska dimensioner. Soldaterna lydde inte längre order, de flydde, gömde sig eller övergick till ryssarna, de heroiska svar som en del officerare enligt Stille och Hjärne gav Lewenhaupt fick denne aldrig höra, därför att de i själva verket först tillkom i dagböcker och memoarer. Då Karl i sina brev hem — brev i vilka lögnaktigheten överskridit den gräns där den blir löjeväckande — försäkrar att officerare och soldater ville slåss och att han avsett och med Lewenhaupt överenskommit om att sedan armén klarat Mensjikov och gått över Vorskla möta den i Otjakov är det ett fräckt bedrägeriförsök. Han var då han lämnade de sina fullt medveten om att kapitulationen var oundviklig. Det var för att rädda sig själv och få ansvaret vält över på en annan som han fegt lät sätta sig över Dnjepr och flydde över stäppen, ideligen vändande sig om för att se om ryssarna förföljde honom.

Denna sanning om Perevolotjna förtiger nu enligt Tarle den svenska historieskrivningen. Den begår efter Karls anvisning den skriande orättfärdigheten att anklaga Lewenhaupt för kapitulationskatastrofen. Ingenting som kan kasta en skugga på Karl får nämligen komma fram. Vad Tarle i sin tur förtiger och varit tvungen att förtiga för att kunna på denna punkt angripa svensk historieskrivning är den stora debatt som inom denna förts just om ansvaret för kapitulationen. En debatt som ju delvis, långt ifrån att försöka rentvå Karl, gått mycket illa åt honom och som helhet präglats av en helt annan strävan att nå fram till den historiska sanningen än den som Tarle själv lägger i dagen då han på bas dels av ett tendentiöst plock i svenska källor, dels — det är det nya — "tre valackers vittnesmål" från ett ryskt arkiv och dels och främst på egen frodig fantasi ger sin skildring av situationen i den svenska armén och på fri hand avslöjar vad Karl förstod, trodde och planerade.

"Man förstår fullt", slutar Tarle sin avhandling, "varför just under denna tid våra 'lärda' motståndare måste förbigå mycket i Karls historia med gravens tystnad." Vad Tarles läsare förstår är något annat: det ohyggliga tvång som i Sovjetstaten lägges på vetenskapen, ett tvång som kommit en vetenskapsman av Tarles format att på ett för en sådan fullständigt ovärdigt sätt ställa sin penna i den politiska dagspropagandans tjänst. Man förstår det och beklagar författaren.

ANTON KARLGREN

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon: 22 40 00
Telegramadress: Dagsnyheter.
Postgiro nummer 1616 (för annonser) 1617 (för prenumeration)

Chefredaktör: Herbert Tingsten. (Träffas säkrast kl. 13.30—14.30)
Politisk huvudredaktör: Leif Kihlberg.
Redaktionschef och ansvarig utgivare: Sten Hedman.
Dagens Nyheters Aktiebolag: Verkst. direktör: Helge Heilborn.

PRENUMERATIONSPRISER
A Stockholmsupplagan
Månad . 4: 75 Kvartal .. 13: 75
Halvår .. 27: — Helår .... 54: —
SENASTE ANNONSPRISLISTA daterad 12/5 1950 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Sthlm.

Metallavtal framflyttas

Metallindustriarbetarförbundet har kommit överens med Sveriges verkstadsförening och Järnbruksförbundet om att uppsägningstiden för verkstadsavtalet och järnbruksavtalet framflyttas t. o. m. utgången av november månad. I stället för att avtalen är uppsägbara senast den sista september kan de nu sägas upp senast den sista november i år.

"Kyrkogårdsbarnhem" dras inför regeringen

Ett barnhems placering omedelbart intill östra kyrkogårdsmuren i Västerås har nu gått ända till regeringen för slutligt avgörande. Byggnadsärendet, som väckt mycken ond blod, har redan behandlats av länsstyrelsen, som efter föredragning av länsarkitekten bestämt motsatt sig ett yrkande av styrelsen för Västerås stads barnstugor.

För tre år sedan uppförde styrelsen i strid mot all expertis på området ett daghem för barn omedelbart intill kyrkogårdsmuren. Starka invändningar restes mot att barn skulle ha sin lekplats i så nära grannskap till kyrkogården. Barnstugestyrelsen lyssnade emellertid inte på de starkt vägande skäl som av både estetiska och sanitära krav restes mot byggnadsföretaget.

På hemställan av styrelsen har regeringen förra året lämnat dispens för barnhemmets kvarstående till den 1 april i år. Trots att den begärda förlängningen av tiden redan utgått har styrelsen ändå inte vidtagit några åtgärder för att flytta barnhemmet.

Länsstyrelsen avstyrker bestämt att barnstugestyrelsen får tidsbegränsningen upphävd. Att ha byggnaden kvar i oförändrat skick anser länsstyrelsen uteslutet. Det exceptionella sätt som barnstugestyrelsen handlagt detta ärende på har i vida kretsar tolkats som brist på omdöme parat med betydande maktfullkomlighet. Nu återstår alltså regeringens ord om det makabra kyrkogårdsbarnhemmet. (DN, Västerås.)

Fackförbund häver Argentinablockad

Transportarbetarförbundets blockad mot argentinska fartyg skall nu hävas. Förbundet fick på måndagen telegrafisk bekräftelse från Internationella transportarbetarfederationen att det argentinska sjöfolksförbundets strejk hade avslutats och att sympatiblockaden därför också skulle hävas.

— För Sveriges del var blockaden rent formell, då något argentinskt fartyg inte anlöpt svensk hamn sedan den 30 juni, då blockaden trädde i kraft i Sverige, framhåller sekreteraren Olof Olsson i Transportarbetarförbundet. Vi har redan skickat ut ett cirkulär till våra hamn- och stuveriarbetaravdelningar i de svenska hamnarna om blockadens avslutande, och under tisdagen torde avdelningarna få meddelandet.

Tre norska motortorpedbåtar till Malmö.

Tre norska motortorpedbåtar med sammanlagt 80 mans besättning kommer den 17 augusti till Malmö. Flottiljchef är kapten C. Herlofson och fartygschefer löjtnanterna Heidenberg, Henningsen och Tafjord. Besöket, som är inofficiellt, avslutas den 21 augusti då båtarna går till sin bas i Horten.

Stal nylonstrumpor för 4.000 kr.

Mannen som för en tid sedan greps efter ett olovligt besök i Schweiziska turistbyrån på Kungsgatan har nu åtalats. Han är en 34-årig pressare, som enligt polisrapporten gjort sig skyldig till tolv inbrott under ett års tid. Nylonstrumpor för 4.200 kr, en pistol, rakapparater, portföljer, sprit, parfym och korsetter är en del av bytet från hans nattliga besök i olika affärer i stadens centrum. I samtliga fall har han använt sig av falska nycklar.

Byt trängsel mot trivsel

Stockholms trafikservice *måste* förbättras. Det kan inte vara nödvändigt, att vi dagligen måste packa ihop oss som boskap för att komma till och från arbetet. Trängsel, trötthet och dålig luft befordrar inte trivsel och arbetsglädje.

Byt linje! Folkpartiet har gång efter annan pekat på missförhållanden av det här slaget och krävt snabba förbättringar. Stöd Folkpartiets linje — byt trängsel mot trivsel! Rösta med Folkpartiet vid kommunalvalen den 17 september för en aktiv, trivselfrämjande kommunalpolitik!

fp

FOLKPARTIETS STOCKHOLMS-AVDELNING
Ad. Fredr. Kyrkogata 12, tel. 223640